

ΠΡΟΤΑΣΗ από τον
ΑΘΩ
ΔΗΜΟΥΛΑ

η ζωή δεν είναι σοβαρή

Για την απόλαυση να διαβάσει κανείς τον Κερτ Βόνεγκατ.

BIBΛIO

ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΑΠΟΙΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ που ίσως δεν είναι οι σπουδαιότεροι που έγραψαν ποτέ ούτε υπόσχονται ότι θα σας αλλάξουν τη ζωή (αλίμονο), αλλά η συχνή επαφή με το έργο τους θεωρώ ότι κάνει καλό. Όπως καλό κάνει το νερό, τα φρούτα και, ξέρω 'γω, ο διάλογος. Ένας από αυτούς, ίσως η χαρακτηριστικότερη περίπτωση μιας προσωπικής και αυθαίρετης λίστας, είναι ο Κερτ Βόνεγκατ. Ο πιο συμπαθητικός άνθρωπος του 20ού αιώνα. Έχω μόλις τελειώσει το *Πρωινό των πρωταθλητών*, ένα βιβλίο που έκλεισε πέρυσι μισό αιώνα ζωής (κυκλοφόρησε στις ΗΠΑ αμέσως μετά το *Σφαγείο νούμερο πέντε*, το κορυφαίο έργο του Βόνεγκατ), αλλά μεταφράστηκε στα ελληνικά μόλις πρόσφατα από τις εκδόσεις Πατάκη. Αν μεγάλωνα στα αμερικανικά '70s και διάβαζα αυτό το μυθιστόρημα, θα κρεμούσα μια αφίσα του συγγραφέα στον τοίχο μου και θα ορκιζόμουν σε μια θρησκεία με το πρόσωπό του, θα ένιωθα ότι μου άνοιξε τα μάτια: για την απουσία του ελεύθερου λόγου, για την υποκρισία της αμερικανικής κοινωνίας, για τις οικονομικές ανισότητες. Αυτά τα μηνύματα μοιάζουν κάπως «παλιά» για τον αναγνώστη του 2024, ευτυχώς όμως ο Βόνεγκατ δεν είναι διδακτικός ούτε μονοδιάστατος. Κυρίως είναι εντυπωσιακά αστείος. Η ιστορία που αφηγείται είναι αυτή του Ντουέν Χούβερ, ενός εμπόρου αυτοκινήτων που τρελαίνεται, και ενός συγγραφέα επιστημονικής φαντασίας που τα κείμενά του εκδίδονται σε πορνοπεριοδικά για να γεμίσουν τις σελίδες τους. Αυτός ο δεύτερος είναι ο Κίλγκορ Τράουτ, κλασική φιγούρα στα βιβλία του Βόνεγκατ και τρόπον τινά ένα αυτοσαρκαστικό alter ego του ή, όπως τον χαρακτηρίζει κάποια στιγμή στο μυθιστόρημα, «μια διάσημη φανταστική περσόνα». Οι δύο άντρες θα συναντηθούν (ατυχέστατα) σε ένα Φεστιβάλ Τεχνών μιας επινοημένης πόλης του Οχάιο. Για να φτάσει έως εκεί, ο Τράουτ έκανε οτιστόπ και οι συζητήσεις του με τον άγνωστο οδηγό (για την πολιτική, τις γυναίκες, την έλλειψη οικολογικών μνημάτων στη Βίβλο κ.τ.λ.) είναι ανεκτίμητες, από τις πιο ξεκαρδιστικές σελίδες που θυμάμαι. Ο ίδιος ο συγγραφέας θα έλεγε εδώ απλώς «και πάει λέγοντας», βάζοντας πιθανόν μια τελεία. Να προλάβω να σημειώσω μόνο μία φράση του Τράουτ που ίσως τα περιγράφει όλα. Η ζωή, λέει, «είναι επικίνδυνη, αυτό το ξέρω, και μπορεί να προκαλέσει μεγάλο πόνο. Αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι είναι σοβαρή». ■

Ο Κερτ Βόνεγκατ στη Νέα Υόρκη, τον καιρό της συγγραφής του βιβλίου. *Το πρωινό των πρωταθλητών* κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη, σε μετάφραση Αλέξη Καλοφρολιά.

